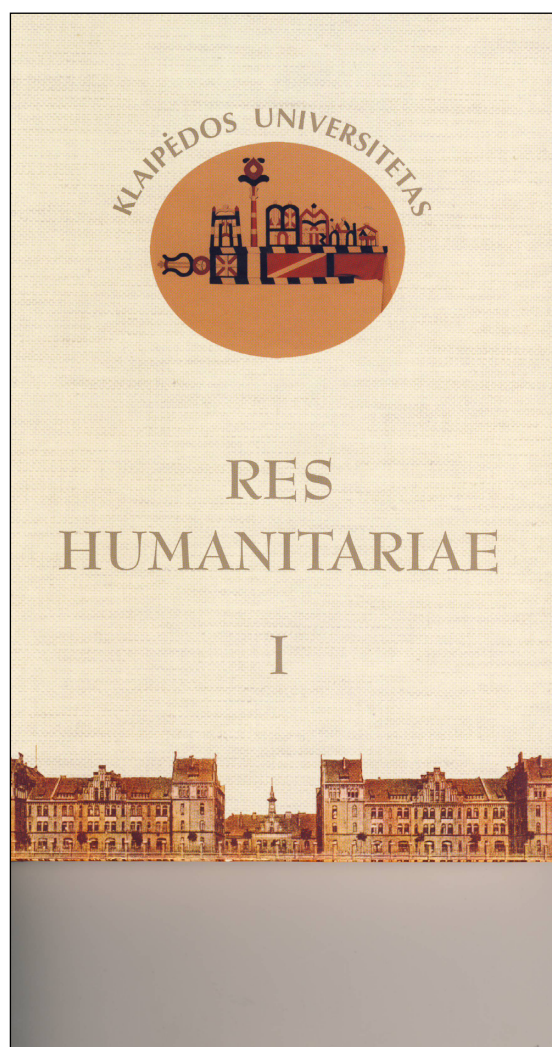

Res humanitariae

RES HUMANITARIAE – Klaipėdos universiteto leidinys, skirtas humanitariniams mokslams. Jame skelbiami filologijos (kalbotyros ir literatūrologijos), filosofijos, etnologijos, istorijos, teologijos, teatrologijos ir kitų kryptių moksliniai straipsniai, recenzuojami reikšmingesni mokslo veikalai, apžvelgiami svarbesni akademinio gyvenimo įvykiai, svarstomos pedagogikos ir mokslo problemos.

Pirmajame žurnalo RES HUMANITARIAE numeryje analizuojamos lietuvininkų – istorinių Mažosios Lietuvos žemių gyventojų tapatumo problemos. Arūnas Baublys (str. „Religijos vaidmuo saugant tautinį tapatumą – Klaipėda ir Klaipėdos kraštas) polemizuoja su neigiamu pietistinio judėjimo, surinkimų tradicijos vertinimu ir prieina prie išvados, jog aktyvūs surinkimų veikėjai sąmoningiau orientavosi į lietuviškąjį tautiškumą nei oficialiosios bažnyčios šalininkai. Remigijus Šemeklis (str. „Klaipėdos krašto evangelikų bažnytinių organizacijų vaidmuo ugdant lietuvininkų nacionalinę savimonę“) nagrinėja pozityvius ir negatyvius veiksnius, lėmusius išskirtinę Klaipėdos krašto lietuvininkų nacionalinę savimonę. Ypatingą dėmesį straipsnio autorius skiria šiam krašte dominavusiai Prūsijos evangelikų bažnyčiai, kuri ir lėmė skirtingą Mažosios Lietuvos lietuvių dvasinį bei kultūrinį paveldą. Libertas Klimka (str. „Brošiūra „Prūsai – ketvirtasis Baltijos narys“ (1934 m.) ir jos atgarsiai“) pristato bibliografinę retenybę – 1934 m. Kaune išleistą A. Umbro brošiūrą „Prūsai – ketvirtasis Baltijos narys“, aptaria šio leidinio pasirodymo priežastis to meto tarptautinės padėties bei šiandieninių politinių problemų kontekste. Silvija Pocyte straipsnyje „Regioninės istorinės savimonės formavimas laikraštyje „Mažoji Lietuva“ 1988–1991 m.“ gvildena Klaipėdos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyva atsiradusio laikraščio įtaką formuojant Mažosios Lietuvos istorijos, kultūros tęstinumą, sąmoningai nutrauktą sovietiniais dešimtmečiais. Raimondo Kančo straipsnyje „Klaipėdos radiofonas Lietuvos radijo istorijos kontekste“ aptariama Klaipėdos radiofono (1936–1939 m.) kūrimosi ir veiklos istorija, analizuojama radijo programų turinys ir tematika. Pirmųjų Klaipėdos radiofono kūrėjų ir darbuotojų (Antano Gustaičio, Stasio Blinstrubo, Juozo Grybausko, Henriko Radausko) kūrybinė veikla. Rimantas Balsys (str. „Kai kurios Motiejaus Pretorijaus hipotezės ir jų interpretacijos XX a. pab.–XXI a. pr. mitologų darbuose“) analizuoja iki šiol neaptartą arba ankstesniųjų tyrinėtojų prieštarai vertintų dievybių (Miechutelė, Srutis, Tiklis, Siryčius / Šeryčius, Šluotražis, Zallus, Žėlius, Šulninis) etimologiją, funkcijas, aptaria tikėtinus šių dievybių garbinimo atspindžius XIX–XX a. tikėjimuose, tautosakoje, papročiuose.

Lina Petrošienė (str. „Mažosios Lietuvos, Suvalkijos ir Veliuonos apylinkių liaudies dainų melodijų paralelės“), remdamasi atlikta melodijų analize, atskleidžia gretimai gyvenančių etninių grupių – lietuvininkų, suvalkiečių ir vakarų aukštaičių – veliuoniškių – liaudies dainų melodikos panašumus ir skirtumus. Daiva Kšanienė (str. „Martyno Mažvydo giesmės kompozitorės Kristinos Vasiliauskaitės kūryboje“) analizuoja kompozitorės harmonizuotų giesmių muzikines savybes ir pastebi, jog harmonizuotėse

autorė ne tik išsaugojo giesmių melodinį, derminį, ritminį, struktūrinį autentiškumą, bet ir praturtino jų skambesį harmonijos, faktūros, tembrų požiūriu. Almos Imbrasienės straipsnyje „Lietuviški asmenvardžiai J. Bobrovkio romane „Litauische Claviere““ tiriama lietuviškų asmenvardžių kaita J. Bobrovskio romane „Litauische Claviere“ ir romano vertime į lietuvių kalbą „Lietuviški fortepijonai“, taip pat tos kaitos stilistinė reikšmė kita kalba rašytame literatūros kūrinyje ir jo vertime į lietuvių kalbą.

Recenzijų skyriuje publikuojami atsiliepimai apie naujausius Klaipėdos universiteto mokslininkų leidinius – prof. dr. Rimanto Sliužinsko monografiją „Lietuvių ir lenkų liaudies dainų sąsajos“, doc. dr. Arūno Baublio monografiją „Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios

sinodas: organizacija, bažnytinė savivalda ir konfesinės inteligentijos formavimas 1795–1830 metais“ bei doc. dr. Rimanto Balsio monografiją „Lietuvių ir prūsų dievai, deivės, dvasios: nuo apeigos iki prietaro“.

Šį rudenį sukanka 37 metai, kai Klaipėdoje pradėtos lituanistikos studijos (1971 m. buvo įsteigtas Šiaulių pedagoginio instituto filialas, 1975 m. jis perorganizuotas į Lietuvos valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakultetus). *Kronikoje* savo prisiminimais dalijasi pedagogai, kūrę šias studijas (prof. habil. dr. Audronė Kaukienė, doc. dr. Jurgis Mališauskas, doc. dr. Liuda Zinaida Ruseckienė) bei buvęs studentas (A. Žalys), dabar – Literatūros katedros docentas.

Rimantas BALSYS